

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ข
กิตติกรรมประกาศ.....	ค
สารบัญตาราง.....	ฉ
สารบัญภาพประกอบ.....	ช
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความสำคัญของปัญหาที่จะศึกษา.....	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	3
สมมติฐานเบื้องต้น.....	3
ขอบเขตของการวิจัย.....	3
วิธีดำเนินการวิจัย.....	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	4
คำอธิบายศัพท์.....	5
คำชี้แจง.....	5
2 ปรัชญาการค้าของพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัวก่อนลงนามใน สนธิสัญญาเบอร์นี้อย่าง.....	10
เหตุแห่งพระราชนิยมทางการค้า.....	10
กรุงเทพฯ เมืองท่าศูนย์กลางการค้าในภูมิภาค.....	12
นวัตกรรม.....	24
เครือข่ายทางการค้าต่างประเทศของราชสำนัก.....	33
แนวคิดการค้าเสรีในประเทศอังกฤษ.....	41
การเตรียมพร้อมรับการค้าในระบบสนธิสัญญา.....	43
สรุป.....	47
3 ปรัชญาการค้าของพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัวภายใต้เงื่อนไข ของสนธิสัญญาเบอร์นี้อย่าง.....	48
พลวัตของเศรษฐกิจการค้าสยาม.....	51

	หน้า
การสร้างค่านิยมด้านการค้าการลงทุนให้แก่พลเมือง.....	54
ประสิทธิภาพในการกำกับดูแลการทำงานของข้าราชการ.....	66
1. การทำบัญชีกำลังคนและภาษี.....	66
2. การบริหารกลไกทางธุรกิจ.....	66
2.1 ระบบการเงิน.....	66
2.2 ระบบกฎหมาย.....	79
2.3 ระบบสินเชื่อ.....	82
นวัตกรรม.....	84
1. การบอกเวลา.....	84
2. ความรู้ด้านคณิตศาสตร์.....	86
3. การทดลองปลูกกาแฟเป็นพืชเศรษฐกิจ.....	91
4. การต่อเรือกำปั่น.....	92
5. การลดต้นทุนด้านแรงงาน.....	93
การรักษาคุณค่าเดิมและแสวงหาคู่ค้าใหม่เพื่อสร้างความสมดุลในตลาด.....	95
การประเมินผลความสำเร็จ/ล้มเหลวของการค้าในระบบสนธิสัญญา.....	96
สรุป.....	100
4 ปรัชญาการค้าของพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว	
หลังละเมิดสนธิสัญญาเบอร์นี้อย่าง.....	102
การละเมิดสนธิสัญญาเบอร์นี้อย่าง.....	103
ปัจจัยที่ทำให้รายได้จากการค้าต่างประเทศลดลง.....	107
ปรัชญาการค้ากับการแก้ปัญหาขาดรายได้.....	115
การสร้างเครือข่ายการค้าของพ่อค้าจีนโพ้นทะเล.....	117
การประเมินผลกระทบจากการละเมิดการค้าในระบบสนธิสัญญา.....	121
การปรับองค์กรทางเศรษฐกิจเพื่อรอการเจรจาต่อไป.....	128
จักรพรรดิราชผู้ปราศจากข้างเผือก.....	129
สรุป.....	131
5 บทสรุป.....	133
บรรณานุกรม.....	138

สารบัญญัตราสาร

ตารางที่	หน้า
2.1 การค้าระหว่างไทยกับเกาะปีนัง มะละกา และสิงคโปร์ ในปี พ.ศ. 2363.....	23
3.1 การค้าระหว่างสิงคโปร์กับสยาม ระหว่างปี พ.ศ. 2366-2394 : หน่วยเป็น ดอลลาร์สเปน.....	50
3.2 ประมาณการรายรับของรัฐบาลตั้งแต่สมัยธนบุรีถึงสมัยรัชกาลที่ 3.....	51
3.3 อัตราแลกเปลี่ยนที่ใช้กันในย่านเอเชียอาคเนย์ ระหว่างปี พ.ศ.2327-2428.....	68
3.4 อัตราแลกเปลี่ยนทอนลงเป็น 1 ดอลลาร์สเปน ปรับปรุงจากตารางที่ 3.3.....	69
3.5 อัตราแลกเปลี่ยนเปรียบเทียบระหว่างราคานโยบาย ราคาน้ำหนักโลหะ และระหว่างปี พ.ศ.2369-2395.....	70
3.6 อัตราแลกเปลี่ยนในท้องตลาดเปรียบเทียบก่อนและหลังสมัยรัชกาลที่ 3.....	73
3.7 อัตราแลกเปลี่ยนเงินปอนด์ใช้เฉพาะเมืองไทย.....	78
4.1 แสดงสาเหตุของกรณีพิพาทที่ฮันเตอร์กล่าวหารัฐบาลไทยละเมิดสนธิสัญญา เบอร์นีจำแนกตามความเห็นของฮันเตอร์ รัฐบาลไทย รัฐบาลอังกฤษ และ หมอบรัดเลย์.....	107
4.2 สัดส่วนสินค้าเข้าจากต่างประเทศที่ทำเรือสิงคโปร์ระหว่างปี พ.ศ. 2372-91.....	108
4.3 จำนวนเรือที่แวะมาเมืองไทยเป็นประจำในรัชกาลที่ 3.....	109
4.4 สินค้าออกน้ำตาลทรายจากไทยไปสิงคโปร์ ระหว่างปี พ.ศ. 2372-2392.....	111
4.5 จำนวนเรือกำปั่นและเรือสำเภาจากไทยไปสิงคโปร์และจากสิงคโปร์มาไทย ระหว่างปี พ.ศ. 2372-2394.....	112
4.6 สินค้าออกของประเทศไทยในประมาณปี พ.ศ.2393.....	121

สารบัญภาพประกอบ

ภาพที่		หน้า
2.1	ทิศทางลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้และลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ.....	17
2.2	เมืองท่ากรุงเทพฯ	47
3.1	เงินพดด้วงตราปราสาทและเหรียญกษาปณ์ทองแดง สมัยรัชกาลที่ 3.....	51
3.2	เงินตราสกุลต่างๆ.....	72